

Ročná správa o nezrovnalostiach za rok 2020

ÚRAD VLÁDY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

OBSAH

ZOZNAM SKRATIEK	3
ZHRNUTIE	5
ÚVOD	6
1 DEFINÍCIE	8
2 PRÍJMOVÁ ČASŤ ROZPOČTU EÚ	10
2.1 Tradičné vlastné zdroje.....	10
3 VÝDAVKOVÁ ČASŤ ROZPOČTU EÚ	13
3.1 Oznamovanie nezrovnalostí na OLAF.....	13
3.2 Kohézna politika za rok 2020.....	14
3.2.1 Predvstupové fondy.....	14
3.2.2 Programové obdobie 2004 – 2006.....	14
3.2.3 Programové obdobie 2007 - 2013.....	15
3.2.4 Programové obdobie 2014 - 2020.....	20
3.2.5 Opatrenia v boji s pandémiou COVID-19.....	25
3.3 Spoločná poľnohospodárska politika za rok 2020.....	26
3.3.1 Programové obdobie 2004 - 2006.....	27
3.3.2 Programové obdobie 2007 - 2013.....	27
3.3.3 Programové obdobie 2014 - 2020.....	28
ZÁVER	31

ZOZNAM SKRATIEK

AFCOS	-	Anti-Fraud Coordination Service
AMIF	-	Fond pre azyl, migráciu a integráciu
CÚ	-	Colný úrad
ČŠ	-	Členský štát
EK	-	Európska komisia
EFRH	-	Európsky fond pre rybné hospodárstvo (PO 2007 - 2013)
EFRR	-	Európsky fond regionálneho rozvoja
ENRF	-	Európsky námorný a rybársky fond (PO 2014 - 2020)
EPFRV	-	Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka (PO 2014 - 2020)
EPZF	-	Európsky poľnohospodársky záručný fond
ESF	-	Európsky sociálny fond
EŠIF	-	Európske štrukturálne a investičné fondy
EÚ	-	Európska únia
FEAD	-	Fond Európskej pomoci pre najodkázanejšie osoby
FR SR	-	Finančné riaditeľstvo SR
FS	-	Finančná správa
GP SR	-	Generálna prokuratúra Slovenskej republiky
HND	-	Hrubý národný dôchodok
IMS	-	Irregularity Management System
Interreg V-A SK-ČR	-	Interreg V-A Slovenská republika - Česká republika
Interreg V-A SK-AT	-	Interreg V-A Slovenská republika - Rakúsko
IROP	-	Integrovaný regionálny operačný program
IS	-	Informačné systémy
JAC	-	Jednotné analytické centrum
KF	-	Kohézny fond
KÚFS	-	Kriminálny úrad finančnej správy
MF SR (CO)	-	Ministerstvo financií SR (Certifikačný orgán)
MF SR	-	Ministerstvo financií SR
MPaRV SR	-	Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR
MRK	-	Marginalizované rómske komunity
NAKA	-	Národná kriminálna agentúra
NFP	-	Nenávratný finančný príspevok
NO	-	Národný orgán
OAFCN	-	Sieť komunikátorov OLAFu
OČTK	-	Orgány činné v trestnom konaní
OdVK BA	-	Oddelenie vnútornej kontroly Bratislava
OdVK BB	-	Oddelenie vnútornej kontroly Banská Bystrica
OKpPaTVZ	-	Oddelenie kontrol po prepustení a TVZ
OFZ EÚ v SR	-	Ochrana finančných záujmov Európskej únie v SR
OLAF	-	Európsky úrad boja proti podvodom
ONÚ OLAF	-	Odbor Národný úrad pre OLAF
OP	-	Operačný program
OP BK	-	Operačný program Bratislavský kraj
OP D	-	Operačný program Doprava
OP EVS	-	Operačný program Efektívna verejná správa
OP II	-	Operačný program Integrovaná infraštruktúra

OPIS	-	Operačný program Informatizácia spoločnosti
OP KaHR	-	Operačný program Konkurencieschopnosť a hospodársky rast
OP KŽP	-	Operačný program Kvalita životného prostredia
OP LZ	-	Operačný program Ľudské zdroje
OP RH	-	Operačný program Rybné hospodárstvo
OP TP	-	Operačný program Technická pomoc
OP V	-	Operačný program Vzdelávanie
OP VaI	-	Operačný program Výskum a inovácie
OP VaV	-	Operačný program Výskum a vývoj
OP Z	-	Operačný program Zdravotníctvo
OP ZaSI	-	Operačný program Zamestnanosť a sociálna inklúzia
OP ŽP	-	Operačný program Životné prostredie
PCS SR-ČR	-	Program cezhraničnej spolupráce SR - Česká republika
PMÚ	-	Protimonopolný úrad SR
PO	-	Programové obdobie
PPA	-	Pôdohospodárska platobná agentúra
PRV	-	Program rozvoja vidieka
PS	-	Program spolupráce
RIF	-	Formulár informácií o riziku
RO	-	Riadiaci orgán
ROP	-	Regionálny operačný program
RSoN	-	Ročná správa o nezrovnalostiach
SO/SORO	-	Sprostredkovateľský orgán pod riadiacim orgánom
SOP LZ	-	Sektorový operačný program Ľudské zdroje
SOP PaS	-	Sektorový operačný program Priemysel a Služby
SoZN	-	Správa o zistenej nezrovnalosti
SPP	-	Spoločná poľnohospodárska politika
SR	-	Slovenská republika
ŠR	-	Štátny rozpočet
T	-	Typ nezrovnalosti
TVZ	-	Tradičné vlastné zdroje
ÚV SR	-	Úrad vlády SR
ÚVO SR	-	Úrad pre verejné obstarávanie SR
ZFEÚ	-	Zmluva o fungovaní Európskej únie
ŽoP	-	Žiadosť o platbu

ZHRNUTIE

RSoN obsahuje informácie o všetkých nezrovnalostiach zaevidovaných v roku 2020¹ do systému EK (IMS), ktorý slúži na evidenciu a reportovanie nezrovnalostí na EK. **RSoN obsahuje kvantitatívne zhodnotenie nezrovnalostí za jednotlivé PO a OP.** RSoN slúži na porovnanie SR s ostatnými štátmi EÚ, prípadne na identifikáciu problémov v oblasti nezrovnalostí.

Oblasť nezrovnalostí, ktorá je spracovaná v tejto správe, sa týka tak príjmovej, ako aj výdavkovej časti rozpočtu EÚ. V roku 2020 bolo na **príjmovej strane** rozpočtu EÚ spolu oznámených 10 prípadov nezrovnalostí za TVZ, ktoré predstavovali sumu takmer 380 tis. EUR (v roku 2019 to bolo 6 v celkovej sume takmer 195 tis. EUR). Na odhalení najväčšieho počtu nezrovnalostí sa v roku 2020 podieľal Colný úrad Trnava. Celkovo je od vstupu do EÚ naďalej otvorených 11 prípadov v súhrnnej hodnote vyše 2,5 mil. EUR.

Čo sa týka **výdavkovej časti rozpočtu EÚ**, všetky programy za skrátené **PO 2004 - 2006** sú už uzatvorené, s výnimkou SOP PaS. Ojedinele sa vyskytne ešte aj v týchto OP nová nezrovnalosť (v roku 2020 však nebol zaevidovaný ani jeden nový prípad), prípadne aktualizácia už zaevidovanej v IMS. Otvorených zostáva naďalej 47 prípadov so zostatkovou sumou vyše 4,5 mil. EUR za zdroj EÚ (v roku 2019 to bolo na úrovni približne 4,2 mil. EUR za zdroj EÚ). Čo sa týka SPP, aktuálne je otvorených ešte 7 prípadov so zostatkovou sumou takmer 780 tis. EUR.

Aj keď je **PO 2007 – 2013** už ukončené, bolo v roku 2020 v IMS vytvorených v rámci EŠIF 37 iniciálnych prípadov (jeden prípad bol medzicasom zrušený) v celkovej sume takmer 84 mil. EUR. Najväčší počet iniciálnych hlásení bolo evidovaných za OP KaHR (15). Za OP D bolo v IMS nahlásený najväčší objem nezrovnalostí v celkovej sume približne 45 mil. EUR za zdroj EÚ. Podvodné hlásenia boli, čo do počtu a objemu finančných zdrojov, v roku 2020 najviac hlásené za OP KaHR. V roku 2020 bolo spolu vrátených vyše 81 mil. EUR. V IMS je ku dňu 18. 03. 2021 otvorených ešte 852 prípadov so zostatkovou sumou približne 529 mil. EUR za zdroj EÚ (v roku 2019 to bolo takmer 782 mil. EUR za zdroj EÚ). V roku 2020 boli v rámci SPP za PO 2007 - 2013 v IMS evidované iba 4 iniciálne hlásenia v celkovom objeme približne 924 tis. EUR. Jeden prípad bol podvodný. Aktuálne je v IMS otvorených ešte 106 prípadov so zostatkovou sumou približne 23 mil. EUR.

V aktuálne prebiehajúcim **PO 2014 - 2020** je najväčší počet aj finančný objem iniciálnych hlásení evidovaných v IMS za rok 2020 za OP II (celkovo za takmer 90 mil. EUR, čo predstavuje až 73,7 % celkového objemu nahlásených iniciálnych nezrovnalostí). Celkový počet iniciálnych prípadov nahlásených do IMS za rok 2020 v oblasti poľnohospodárskej politiky bol 16 v celkovej sume približne 2,5 mil. EUR. Čo sa týka kvalifikácie iniciálnych prípadov v rámci SPP boli v roku 2020 za toto PO v IMS nahlásené iba tri podvodné hlásenia v celkovej sume takmer 770 tis. EUR.

¹ V článku 2 vykonávacích nariadení Komisie (EÚ) 2015/1974, 2015/1975, 2015/1976 a 2015/1977 sa stanovuje harmonogram oznamovania nezrovnalostí.

Úvod

EÚ je jedinečnou hospodárskou a politickou úniou 27 európskych krajín, v rámci ktorých vykonáva svoje právomoci v oblastiach zabezpečenia stability, rastu a prosperity a prispieva k nárastu životnej úrovne jej občanov. Opatrenia v oblasti hospodárskej politiky realizuje predovšetkým prostredníctvom svojho rozpočtu, ktorý spravuje EK, a to formou priameho alebo zdieľaného riadenia. Podstatou zdieľaného riadenia rozpočtu EÚ je, že EK má možnosť spravovať svoje prostriedky prostredníctvom orgánov členských štátov. V podmienkach SR prebieha touto formou transfer finančných prostriedkov z EŠIF². Okrem EŠIF sú v rámci zdieľaného hospodárenia poskytované finančné prostriedky EÚ aj z iných fondov, ako napríklad AMIF alebo FEAD.

Reakciou EÚ na výrazný pokles ekonomík členských krajín v dôsledku celosvetovej pandémie bolo schválenie dočasného nástroja obnovy, tzv. „NextGenerationEU“. Ide o súbor opatrení v rámci ktorých je pripravených pre členské krajiny EÚ 750 mld. EUR. Tieto finančné prostriedky majú pomôcť napraviť bezprostredné hospodárske a sociálne škody spôsobené pandemiou koronavírusu. Hlavným nástrojom financovania NextGenerationEU je „Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti“, z ktorého sa poskytujú úvery a granty vo výške 672,5 mld. EUR na podporu reforiem a investícií realizovaných krajinami EÚ. Cieľom je zmierniť hospodársky a sociálny vplyv pandémie koronavírusu a dosiahnuť, aby boli európske hospodárstva a spoločnosti udržateľnejšie, odolnejšie a lepšie pripravené na výzvy a príležitosti, ktoré prináša tzv. zelená a digitálna transformácia. Prostriedkom na čerpanie týchto dodatočných finančných zdrojov pre ČS sú plány obnovy a odolnosti, po schválení EK.

V zmysle článkov 310 a 325 ZFEÚ EÚ vyžaduje, aby členské štáty v úzkej spolupráci bojovali proti podvodom a akejkoľvek nezákonnej činnosti poškodzujúcej finančné záujmy EÚ a súčasne sú členské štáty povinné prijať rovnaké opatrenia na zamedzenie podvodom poškodzujúcich finančné záujmy EÚ, aké prijímajú na zamedzenie podvodom poškodzujúcich ich vlastné finančné záujmy. Členské štáty koordinujú svoju činnosť zameranú na ochranu finančných záujmov EÚ proti podvodom s podporou EK vo vzájomnej úzkej a pravidelnej spolupráci.

Podľa článku 2 ods. 1 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) č. 883/2013 z 11. septembra 2013 o vyšetrovaní vykonávaných OLAF-om, ktorým sa zrušuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1073/1999 a nariadenie Rady (Euratom) č. 1074/1999 sa pojem **finančné záujmy Únie** vzťahuje na príjmy, výdavky a majetok v rámci rozpočtu EÚ, rozpočtov inštitúcií, orgánov, úradov a agentúr, ako aj rozpočtov, ktoré tieto subjekty riadia a monitorujú. Zároveň v zmysle článku 2 ods. 1 písm. a) smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1371 o boji proti podvodom, ktoré poškodzujú finančné záujmy EÚ, prostredníctvom trestného práva **finančné záujmy Únie** znamenajú všetky príjmy, výdavky a aktíva, ktoré sú pokryté rozpočtami EÚ, inštitúcií, orgánov, úradov a agentúr EÚ zriadených v súlade so zmluvami alebo rozpočty nimi priamo alebo nepriamo spravované a kontrolované, ktoré sú nadobudnuté prostredníctvom týchto rozpočtov alebo ktoré majú byť do týchto rozpočtov uhradené.

OFZ EÚ v SR predstavuje súbor procesov a opatrení ustanovujúcich pravidlá pre zabezpečenie efektívnosti a transparentnosti vytvárania zdrojov rozpočtu EÚ (poľnohospodárske poplatky, odvody z produkcie cukru, clá, zdroje založené na DPH, zdroje založené na HDP), efektívnosti, účelnosti, hospodárnosti a transparentnosti nakladania s prostriedkami rozpočtu EÚ, rozpočtov ním spravovaných, ako aj nakladania s majetkom EÚ, jej inštitúcií a orgánov.

ÚV SR prostredníctvom ONÚ OLAF zabezpečuje a koordinuje ochranu finančných záujmov EÚ v SR. ONÚ OLAF v spolupráci s Pracovnou skupinou pre nezrovnalosti zriadenej pod Riadiacim výborom na ochranu finančných záujmov EÚ v SR každoročne vypracúva v zmysle úlohy č. B.2 Uznesenia vlády

² Európskymi štrukturálnymi a investičnými fondmi, z ktorých je poskytovaný príspevok, sú Európsky fond regionálneho rozvoja, Európsky sociálny fond, Kohézny fond, Európsky námorný a rybársky fond a Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka.

SR č. 18 zo 7. januára 2015 k Národnej stratégii OFZ EÚ v SR (Národná stratégia), ako aj v zmysle úlohy č. II, časti 4.2.2 Trvalé úlohy v oblasti odhaľovania nezrovnalostí Národnej stratégie RSoN, ktorá je v zmysle vyššie citovaného uznesenia vlády SR predkladaná na rokovanie vlády ako informatívny materiál do konca júna nasledujúceho kalendárneho roka a následne je zverejnená na webovom sídle ONÚ OLAF www.olaf.vlada.gov.sk.

1 DEFINÍCIE

Nezrovnalosť

V nariadení Rady (ES, Euratom) č. 2988/95 z 18. decembra 1995 o ochrane finančných záujmov Európskych spoločenstiev je pojem „nezrovnalosť“ vymedzený ako akékoľvek porušenie ustanovenia práva Spoločenstva vyplývajúce z konania alebo opomenutia konania hospodárskeho subjektu, dôsledkom čoho je alebo by bolo poškodenie všeobecného rozpočtu spoločenstiev alebo rozpočtov nimi spravovaných, buď zmenšením, alebo stratou výnosov plynúcich z vlastných zdrojov vybraných priamo v mene spoločenstiev alebo neoprávnenou výdavkovou položkou. Z tejto definície vychádzajú jednotlivé definície pre štrukturálne opatrenia, ako aj definície pre poľnohospodársku politiku.

V nariadení Rady (ES) č. 1083/2006, ktorým sa ustanovujú všeobecné ustanovenia o EFRR, ESF a KF a ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1260/1999 pre **PO 2007 – 2013** sa nezrovnalosť pre EŠIF definuje ako: akékoľvek porušenie ustanovení práva Spoločenstva, ktoré vyplýva z konania alebo opomenutia hospodárskeho subjektu, dôsledkom čoho je alebo by bolo poškodenie všeobecného rozpočtu EÚ zaťažením všeobecného rozpočtu neoprávnenou výdavkovou položkou. Pre poľnohospodárske fondy sa v nariadení Komisie (ES) č. 1848/2006 zo 14. decembra 2006 o nezrovnalostiach a vymáhaní súm neoprávnenne vyplatených v súvislosti s financovaním Spoločnej poľnohospodárskej politiky, o organizácii informačného systému v tejto oblasti a o zrušení nariadenia (EHS) č. 595/91 pojem "nezrovnalosť" definuje odkazom na článok 1 ods. 2 nariadenia (ES, Euratom) č. 2988/95 a znamená akékoľvek porušenie ustanovenia práva Spoločenstva vyplývajúce z konania alebo opomenutia hospodárskeho subjektu, **dôsledkom čoho je alebo by bolo poškodenie všeobecného rozpočtu spoločenstiev buď zmenšením, alebo stratou výnosov plynúcich z vlastných zdrojov vybraných priamo v mene spoločenstiev**³ alebo účtovaním neoprávnenej výdavovej položky v rámci rozpočtu Spoločenstva. Nariadenia EK (ES) definujú pojem nezrovnalosť aj pre PO 2004 - 2006.

Pre **PO 2014 - 2020** v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1303/2013 zo 17. decembra 2013, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o EFRR, ESF, KF a ENRF a ktorým sa stanovujú všeobecné ustanovenia o EFRR, ESF, KF a ENRF, a ktorým sa zrušuje nariadenie Rady (ES) č. 1083/2006 je definíciou pojmu nezrovnalosť „akékoľvek porušenie práva Únie alebo vnútroštátneho práva týkajúceho sa jeho uplatňovania, vyplývajúce z konania alebo opomenutia hospodárskeho subjektu, ktorý sa zúčastňuje na vykonávaní EŠIF, dôsledkom čoho **je alebo by bol negatívny dopad na rozpočet Únie zaťažením všeobecného rozpočtu neoprávneným výdavkom**“.⁴

Kvalifikácia nezrovnalosti

Z dôvodu rozlíšenia typov nezrovnalostí boli v systéme IMS a následne aj v systémoch ITMS a ITMS2014+ zavedené 4 druhy kvalifikácie, označujúce, o aký typ nezrovnalosti ide:

IRQ 0 - bez nezrovnalosti (napr. nepotvrdené podozrenie)

IRQ 2 - nezrovnalosť

IRQ 3 - podvod v zmysle dohovoru (**podozrenie z podvodu**)

IRQ 5 - podvod (preukázaný podvod)

³ Pri definícii nezrovnalosti je nutné si uvedomiť, že suma nezrovnalosti je potenciálnou sumou a neviaže sa iba na reálne pochybenie, ale aj na také, ktoré by MOHLO mať za následok poškodenie rozpočtu EÚ. Nejde teda o reálny záväzok voči EK.

⁴ Rovnaké vymedzenie pojmu je uvedené v Nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1306/2013 (SPP), č. 514/2014 (AMIF) a č. 223/2014 (FEAD).

Podvodná nezrovnalosť

Pod pojmom podvodná nezrovnalosť sa rozumie nezrovnalosť, v rámci ktorej existuje podozrenie z podvodného správania alebo bolo podvodné správanie aj preukázané (kvalifikácia IRQ3 a IRQ5). Konečné rozhodnutie o tom, či nezrovnalosť je v skutočnosti podvodom prináleží príslušným orgánom daného členského štátu. To znamená, že prípady pôvodne oznámené členskými štátmi ako potenciálny podvod môžu OČTK a súdy neskôr zamietnuť.

Nepotvrdené podozrenie

Stav kedy sa podozrenie vedúce k iniciálnej evidencii nezrovnalosti nepotvrdí.

Hlásenie v IMS

Predstavuje formu oznámenia prípadu nezrovnalosti EK prostredníctvom systému IMS.⁵ Dáta za EŠIF, kohézny fond a rybné hospodárstvo sú čerpané z ITMS a ITMS2014+, kam ich najčastejšie eviduje RO. Metodiku, akým spôsobom pristupovať k evidencii a spracovaniu SoZN v rámci EŠIF vypracováva CO MF SR.

⁵ V PO 2004 - 2006 a PO 2007 - 2013 existovala možnosť spájania viacerých nezrovnalostí do jedného hlásenia, pokiaľ sa nezrovnalosti týkali toho istého vecného zistenia, resp. tej istej nezrovnalosti a tie, ktoré sa týkajú toho istého projektu (operácie). V PO 2014 - 2020 už táto možnosť nie je. TVZ a SPP nezrovnalosti rovnako nespája do hlásení na EK.

2 PRÍJMOVÁ ČASŤ ROZPOČTU EÚ

Prostriedky do rozpočtu EÚ plynú z vlastných zdrojov a ostatných príjmov. Vlastné zdroje EÚ sú príjmy pridelené EÚ s cieľom financovať jej rozpočet, t. j. automatický príjem do rozpočtu EÚ, bez potreby dodatočného súhlasu národných orgánov. Systém vlastných zdrojov EÚ je možné rozdeliť na tradičné vlastné zdroje (t. j. najmä clá a odvody z produkcie cukru), zdroje založené na dani z pridanej hodnoty a zdroje založené na HND.

2.1 Tradičné vlastné zdroje

TVZ sú jednou zo zložiek súčasného systému vlastných zdrojov EÚ všeobecného rozpočtu EÚ, ktorá predstavuje clá, poľnohospodárske poplatky a odvody z produkcie cukru.

Vstupom SR do EÚ vyplynula povinnosť odvádzať finančné prostriedky do všeobecného rozpočtu EÚ, tak ako všetkým ostatným členským štátom. FS sa zúčastňuje na tvorbe všeobecného rozpočtu EÚ odvodmi TVZ a je zodpovedná za výber TVZ.

Subjektmi zapojenými do systému finančného riadenia vlastných zdrojov EÚ sú:

- MF SR;
- FR SR - sekcia colná, odbor colný, OKpPaTVZ - centrálna úroveň;
- CÚ - miestna a regionálna úroveň;
- kontrolné orgány:
 - FR SR, sekcia inšpekcie a vnútornej kontroly, odbor vnútornej kontroly, OdVK BA, OdVK BB;
 - KÚFS – člen siete komunikátorov OAFCN.

Nezrovnalosti v oblasti TVZ

Jedným z nástrojov, ako aj náležitou súčasťou fungovania systému finančného riadenia vlastných zdrojov EÚ v SR, vrátane systému riadenia a ochrany TVZ v rámci FS je kontrolná činnosť, ktorá spočíva najmä v prevencii, odhaľovaní a prešetrovaní podvodov a nezrovnalostí, odstraňovaní zistených nedostatkov a príčin ich vzniku.

FS zistené nezrovnalosti v oblasti TVZ eviduje v elektronickej forme.⁶

Oznamuje sa každý prípad nezrovnalosti:

- súvisiaci s neobnovenou sumou vyššou ako 10 000,00 EUR a ktorý je zaevidovaný na účte „B“ v súlade s ustanovením článku 6 ods. 3 druhý pododsek nariadenia Rady č. 609/2014;
- suma, ktorého bola okamžite obnovená a zaevidovaná na účte „A“ v súlade s ustanovením článku 6 ods. 3 prvý pododsek nariadenia Rady č. 609/2014;
- nezákonného dovozu cigariet, atď., pri ktorom je colný dlh anulovaný formou zaistenia alebo zhabania;
- súvisiaci s následnou kontrolou po prepustení tovaru do colného režimu, pri ktorom celková výška cla z viacerých deklarácií prevyšuje sumu 10 000,00 EUR na jednu tarifnú položku.

⁶ Ide o sieťovú elektronickú aplikáciu OWNRES. Gestorom a zodpovedným subjektom tejto činnosti je OKpPaTVZ. Každý prípad oznámený v aplikácii OWNRES tvorí v tomto systéme samostatnú správu o nezrovnalosti. Pred zaslaním údajov vykonáva OKpPaTVZ kontrolu správnosti vzniknutého prípadu. Správa o nezrovnalosti sa využíva na oznámenie a aktualizáciu podrobných údajov týkajúcich sa prípadov nezrovnalostí v oblasti TVZ. Správa obsahuje tiež uskutočnené alebo plánované opatrenia zamerané na prevenciu proti opakovanému výskytu danej nezrovnalosti. Systém zasielania správ je povinný dodržiavať a uplatňovať každý členský štát EÚ.

Tabuľka č. 1 – Celkový prehľad nezrovnalostí v TVZ od vstupu SR do EÚ

v EUR

Rok	Počet oznámených prípadov nezrovnalostí	Suma
2004	3	318 119,00
2005	6	483 921,40
2006	24	2 226 089,19
2007	24	2 398 352,98
2008	11	829 914,82
2009	26	1 812 221,00
2010	15	2 027 843,00
2011	13	517 184,34
2012	20	1 603 010,00
2013	8	1 421 084,26
2014	34	1 965 332,38
2015	9	630 374,80
2016	11	384 149,71
2017	18	1 474 372,31
2018	14	593 005,21
2019	6	194 977,91
2020	10	378 132,60
SPOLU	252	19 258 084,91

Zdroj: FR SR

Na odhalení najväčšieho počtu nezrovnalostí sa v roku 2020 podieľal Colný úrad Trnava. Tieto prípady spolu tvorili sumu TVZ vo výške 253 404,10 EUR. Colný úrad Trnava evidoval aj najvyššiu výšku TVZ v jednotlivom prípade v sume 212 724,38 EUR.

Celkovo je **od roku 2004 naďalej otvorených 11 prípadov** v celkovej hodnote **2 525 186,87 EUR**.

Na základe interných, externých a vlastných podnetov bolo v roku 2020 vypracovaných 6 analytických správ a rôznych operatívnych, hodnotiacich materiálov a štatistických podkladov, ktorých účelom bolo navrhnúť opatrenia na identifikáciu, elimináciu, zabránenie a odhalenie rizík z pohľadu porušovania colných predpisov a daňových predpisov a zamedziť vzniku colných a daňových únikov.

Jedným zo základných nástrojov analýzy rizika, ktoré sú nevyhnutnou súčasťou analytických skupín v členských štátoch EÚ sú rizikové profily, ktoré majú preventívny alebo informatívny charakter. FR SR v roku 2020 vytvorilo 1 650 rizikových profilov. Najvyšší počet rizikových profilov bol vytvorený na základe zdrojov z výmeny informácií o rizikách medzi členskými štátmi EÚ, tzv. RIF (1 096) a na nezákonný dovoz a vývoz tovaru na hraniciach s Ukrajinou (412). Kritériá na selekciu rizikových zásielok alebo osôb boli vytvárané na základe aktuálnych trendov pašovania tovaru a informácií o možných obchodných alebo daňových podvodoch a informácií o možných dovozoch tovarov, ktoré nespĺňajú požiadavky na ochranu spotrebiteľa z hľadiska bezpečnosti výrobkov a ochrany zdravia ľudí. Oblasťou s najvyšším výskytom odhalenia nezákonnej činnosti na základe rizikových profilov bolo neoprávnene uplatňovanie oslobodenia tovaru od dovozného cla na základe kódu C07 pri zásielkach do 150 EUR. V roku 2020 pokračoval trend z minulého roku vo zvýšenom počte odhalených prípadov podhodnocovania dovážaného tovaru právnickými osobami, ale aj fyzickými osobami (internetové zásielky z Číny). Ďalšími oblasťami s častými odhaleniami nezákonnej

činnosti na základe rizikových profilov bol dovoz pašovaných cigariet a alkoholu na hranici s Ukrajinou, dovoz nebezpečných výrobkov, dovoz tovaru porušujúceho práva duševného vlastníctva a nesprávne sadzobné zatriedenie tovaru do kombinovanej nomenklatúry.

V rámci riadenia colných rizík v podmienkach FS bol v roku 2020 využívaný nástroj - **JAC**, časť colná analytika. Nástroj primárne slúži na vyhodnocovanie rizikovosti prepustených dovozných colných vyhlásení podľa prednastavených kritérií. Na základe výsledkov preverenia colných vyhlásení boli prijaté potrebné opatrenia v národnom systéme riadenia rizík prostredníctvom rizikových profilov a taktiež jednotlivé rizikové prípady boli postupované útvaram zodpovedným za kontroly po prepustení celkovo za rok 2020 v počte 20 podnetov, v ktorých bolo identifikovaných 68 subjektov.

Na odhaľovanie nezrovnalostí a podvodov v colnej oblasti je zavedený inštitút kontroly po prepustení, ktorý je legislatívne upravený v článku 48 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 952/2013 z 9. októbra 2013, ktorým sa ustanovuje Colný kódex Únie. Národná legislatíva výkon kontrol po prepustení upravuje v § 12 zákona č. 199/2004 Z. z. Colný zákon o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Viac informácií o TVZ nájdete vo Výročnej správe FS na webovom sídle FS <https://www.financnasprava.sk/sk/financna-sprava/vyročne-spravy>.

3 VÝDAVKOVÁ ČASŤ ROZPOČTU EÚ

3.1 Oznamovanie nezrovnalostí na OLAF

V podmienkach SR je za riešenie nezrovnalostí v rámci OP zodpovedný poskytovateľ - teda RO resp. SO. Ak RO splnomocní SO/SORO riešením nezrovnalostí, zodpovednosť RO za plnenie týchto úloh (za riešenie nezrovnalostí) vykonávaných SO/SORO nie je dotknutá.

Na národnej úrovni sú nezrovnalosti evidované v systémoch ITMS⁷, ITMS2014+⁸, AGIS⁹, INTERACT Management System¹⁰ a eMS¹¹. Tie programy, ktorých nezrovnalosti podliehajú nahlasovacej povinnosti a sú evidované mimo týchto systémov, sú evidované priamo v IMS a prostredníctvom IMS nahlasované na ONÚ OLAF a následne na OLAF.

Tie programy, ktoré podliehajú nahlasovacej povinnosti a sú evidované vo vyššie uvedených systémoch (okrem AGIS), sú na ONÚ OLAF nahlasované prostredníctvom CO MF SR. Ten vypracuje zo všetkých zhromaždených údajov (za každý kvartál príslušného roka) súhrnný prehľad o oznámených iniciálnych (nových) nezrovnalostiach a aktualizáciách PO 2004 - 2006 a PO 2007 - 2013 a iniciálnych nezrovnalostiach PO 2014 – 2020 za predchádzajúci štvrťrok, ktorý zašle ONÚ OLAF. ONÚ OLAF dáta spracuje a vypracuje tzv. **štvrťročné hlásenie** a zašle ho na OLAF. Obdobne vypracuje CO MF SR prehľady správ o aktualizáciách nezrovnalostí podľa jednotlivých OP formou exportu údajov z ITMS2014+ za kalendárny mesiac – tzv. **mesačné hlásenia** za PO 2014 - 2020, ONÚ OLAF dáta spracuje a hlásenie zašle na OLAF.

V súlade s čl. 122 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1303/2013 sú v podmienkach SR oznamované EK prostredníctvom ONÚ OLAF nezrovnalosti, ktoré spĺňajú nasledujúce podmienky:

- presiahli 10 000,00 EUR za zdroje EÚ;
- nespádajú pod výnimky z oznamovacej povinnosti;
- boli predmetom počítačného administratívneho/správneho alebo súdneho zistenia.

Výnimky z oznamovacej povinnosti:

- prípady, keď realizácia operácie zlyhala úplne alebo čiastočne v dôsledku konkurzu prijímateľa alebo partnera;
- prípady, na ktoré prijímateľ alebo partner upozornil RO alebo CO dobrovoľne a skôr, ako niektorý z týchto orgánov danú nezrovnalosť zistil, či už pred alebo po vyplatení verejného príspevku;
- prípady, ktoré zistil a opravil RO alebo CO pred zahrnutím príslušných výdavkov do Výkazu výdavkov, ktorý sa predkladá EK.

Na prípady predchádzajúce konkurzu alebo prípady podozrenia z podvodu, ak suma nezrovnalosti za zdroj EÚ presiahla 10 000,00 EUR sa výnimky z oznamovacej povinnosti nevzťahujú.

⁷ Je informačný systém, ktorý slúži na evidenciu a následné spracovávanie, export a monitoring dát o programovaní, projektovom a finančnom riadení, kontrole a audite pre PO 2004 - 2006 a PO 2007 - 2013 (ITMS II).

⁸ Pre PO 2014 - 2020.

⁹ Pre nezrovnalosti SPP, kde je kľúčovým orgánom PPA. Štvrťročné a mesačné hlásenia sú do IMS vytvárané priamo a neprechádzajú tak cez CO MF SR.

¹⁰ Elektronický systém, vyvinutý na účely evidovania nezrovnalostí OP INTERACT II v PO 2007 - 2013.

¹¹ Electronic monitoring system pre PS INTERACT III v PO 2014 - 2020.

3.2 Kohézna politika za rok 2020

3.2.1 Predvstupové fondy

V programoch predvstupovej pomoci PHARE, ISPA, SAPARD sa už nevykonávajú žiadne aktivity (audity, kontroly), na základe ktorých by mohli vzniknúť nezrovnalosti. Z uvedeného dôvodu evidovanie nových nezrovnalostí týchto fondov a ich hlásenie na EK bolo v roku 2018 ukončené.

3.2.2 Programové obdobie 2004 – 2006

Čerpanie štrukturálnych fondov PO 2004 - 2006 bolo v roku 2020 vzhľadom na ukončenie tohto PO rovnaké ako v roku 2019, teda na úrovni približne 1,2 mld. EUR. Všetky programy tohto skráteného PO¹² sú zo strany EK uzatvorené, s výnimkou SOP PaS. V programoch implementovaných v rámci PO 2004 - 2006 sa vykonáva najmä aktualizácia už zaevidovaných hlásení v IMS, a z toho dôvodu ich nahlasovanie na EK naďalej pokračuje.

V roku 2020 bolo v IMS zaktualizovaných 9 prípadov. V 7 prípadoch došlo k zmene sumy nezrovnalosti a v dvoch hláseniach došlo k doplneniu nových skutočností bez úpravy finančnej identifikácie. Z tohto dôvodu došlo k nárastu zostatkovej sumy v porovnaní s rokom 2019, ktorá bola na úrovni približne 4,2 mil. EUR za zdroj EÚ. Z celkového počtu 9 hlásení bolo 8 v roku 2020 uzatvorených.

Hlásenia za ostatné programy PO 2004 - 2006 v roku 2020 zaslané neboli.

V IMS bolo ku dňu 18. 03. 2021 **otvorených ešte 47 prípadov s celkovou zostatkovou sumou 7 261 814,91 EUR** (4 553 277,64 EUR za zdroj EÚ) za toto PO. Z tohto počtu bolo 21 prípadov zaslaných na OLAF na uzatvorenie. Doposiaľ však ONÚ OLAF nedostal spätnú väzbu, preto v IMS figurujú tieto prípady naďalej ako otvorené. Z tohto celkového počtu otvorených prípadov má 7 hlásení priradenú kvalifikáciu IRQ3 a dve hlásenia IRQ5.

Tabuľka č. 2 – Otvorené prípady v IMS za PO 2004 - 2006

Program	IRQ2	IRQ3	IRQ5	Počet
Základná infraštruktúra	0	1	0	1
Program Iniciatívy Spoločenstva EQUAL	8	0	0	8
SOP LZ	24	3	1	28
SOP PaS	4	3	0	7
Jednotný programový dokument NUTS II Bratislava Cieľ 3	2	0	1	3
Celkový súčet	38	7	2	47

Zdroj: IMS

¹² SOP PaS, SOP LZ, Sektorový OP Poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka, Jednotný programový dokument NUTS II Bratislava Cieľ 2, Jednotný programový dokument NUTS II Bratislava Cieľ 3, Program cezhraničnej spolupráce INTERREG IIIA Rakúsko – SR, Program cezhraničnej spolupráce INTERREG IIIA Poľsko – SR, Program cezhraničnej spolupráce INTERREG IIIA SR – Česká republika, Program susedstva Maďarsko – Slovensko - Ukrajina, Program Iniciatívy Spoločenstva EQUAL, OP Základná infraštruktúra, Program teritoriálnej spolupráce INTERACT, Program nadnárodnej spolupráce INTERREG IIIB CADSES, Program medziregionálnej spolupráce INTERREG IIIC a Program medziregionálnej spolupráce URBACT, ESPON, OP RH.

Tabuľka č. 3 – Zostatky v IMS za PO 2004 - 2006

v EUR

Za zdroj EÚ	Za zdroj ŠR	Celková suma
4 553 277,64	2 708 537,27	7 261 814,91

Zdroj: IMS

3.2.3 Programové obdobie 2007 - 2013

Z celkovej alokácie PO 2007 – 2013 v rámci všetkých 14 OP Slovenská republika vyčerpala prostriedky vo výške **11,24 mld. EUR**, čo predstavuje čerpanie na úrovni **96,72 %**.¹³ Doposiaľ boli v spolupráci s EK uzatvorené iba dva operačné programy – OP INTERACT II a OP RH. Z tohto dôvodu naďalej pokračuje evidovanie nových prípadov tohto PO v IMS, ale aj aktualizácia už zaevidovaných prípadov.

V roku 2020 bolo v IMS vytvorených **37 nových (iniciálnych) prípadov za PO 2007 – 2013** (z toho jedno hlásenie bolo v priebehu roka zrušené).

Najväčší počet iniciálnych hlásení bolo v IMS za rok 2020 evidovaných za **OP KaHR (15)**. Za **OP D** bol v IMS nahlásený **najväčší finančný objem nezrovnalostí**, celkovo za 53 389 631,28 EUR (45 381 186,57 EUR za zdroj EÚ). Tieto tvorili približne 63,6 % z celkového finančného objemu všetkých evidovaných nezrovnalostí.

Tabuľka č. 4 – Iniciálne prípady v IMS za rok 2020 PO 2007 - 2013

v EUR

Fond/Program	Počet	Suma za EÚ zdroj	Suma za ŠR zdroj	Celková suma
KF	3	42 030 418,62	7 417 132,72	49 447 551,34
OP D	3	42 030 418,62	7 417 132,72	49 447 551,34
ERDF	31	30 230 705,66	4 118 112,43	34 348 818,09
OP BK	2	242 622,89	29 979,55	272 602,44
OP KaHR	15	5 796 266,30	980 921,21	6 777 187,51
OP VaV	6	20 557 557,11	2 482 547,75	23 040 104,86
OP D	1	3 350 767,95	591 311,99	3 942 079,94
ROP	7	283 491,41	33 351,93	316 843,34
ESF	2	73 620,84	10 374,23	83 995,07
OP V	2	73 620,84	10 374,23	83 995,07
Celkový súčet	36	72 334 745,12	11 545 619,38	83 880 364,50

Zdroj: IMS

Kvalifikácia nezrovnalostí

Z celkového počtu 36 iniciálnych hlásení bolo z pohľadu kvalifikácie nezrovnalostí hlásených **27 nepodvodných (IRQ2)** a **9 podvodných (IRQ3)** prípadov. Preukázaný podvod (IRQ5) nebol hlásený na EK.

¹³ Zdroj: Informácia o stave implementácie EŠIF v PO 2014 - 2020 k 31. 12. 2020, str. 3.

Tabuľka č. 5 – Kvalifikácia iniciálnych prípadov v IMS za rok 2020 PO 2007 - 2013 podľa fondov v počte

Fond	KF	ERDF	ESF	SPOLU
Kvalifikácia				
IRQ2	3	23	1	27
IRQ3	0	8	1	9
IRQ5	0	0	0	0
Celkový súčet	3	31	2	36

Zdroj: IMS

Nepodvodné iniciálne hlásenia (IRQ2) boli za rok 2020 v **najväčšom počte** hlásené za **OP KaHR (8)**, **objemovo** však vyčnieva **OP D (53 389 631,28 EUR)**.

Tabuľka č. 6 – Nepodvodné iniciálne hlásenia za rok 2020 PO 2007 - 2013 v EUR

Program	Počet	Suma za EÚ zdroj	Suma za ŠR zdroj	Celková suma
OP BK	1	24 406,69	4 307,06	28 713,75
OP KaHR	8	5 172 182,54	907 499,59	6 079 682,13
OP VaV	6	20 557 557,11	2 482 547,75	23 040 104,86
OP D	4	45 381 186,57	8 008 444,71	53 389 631,28
OP V	1	29 112,78	5 137,62	34 250,40
ROP	7	283 491,41	33 351,93	316 843,34
Celkový súčet	27	71 447 937,10	11 441 288,66	82 889 225,76

Zdroj: IMS

Podvodné iniciálne hlásenia (IRQ3) boli z hľadiska počtu v roku 2020 najviac hlásené v rámci **OP KaHR (7)**, vo finančnom vyjadrení rovnako dominuje **OP KaHR (celková suma 697 505,38 EUR)**. V percentuálnom vyjadrení ide o približne 70,4 % z celkovej sumy podvodných iniciálnych hlásení za rok 2020.

V 7 prípadoch v rámci *OP KaHR* je vedené trestné konanie NAKA v súvislosti s podozrením zo spáchania trestného činu poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločností podľa §261 Trestného poriadku. V jednom prípade v rámci *OP BK* bol RO upovedomený o začatí trestného stíhania vo veci zločinu poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločností podľa § 261 ods. 1, ods. 4 písm. a) Trestného zákona. V jednom prípade v rámci *OP V* vykonáva NAKA šetrenie vo veci podozrenia zo spáchania trestnej činnosti v súvislosti s projektom (poškodzovania finančných záujmov EÚ podľa § 261 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov).

Tabuľka č. 7 – Podvodné iniciálne hlásenia za rok 2020 PO 2007 - 2013 v EUR

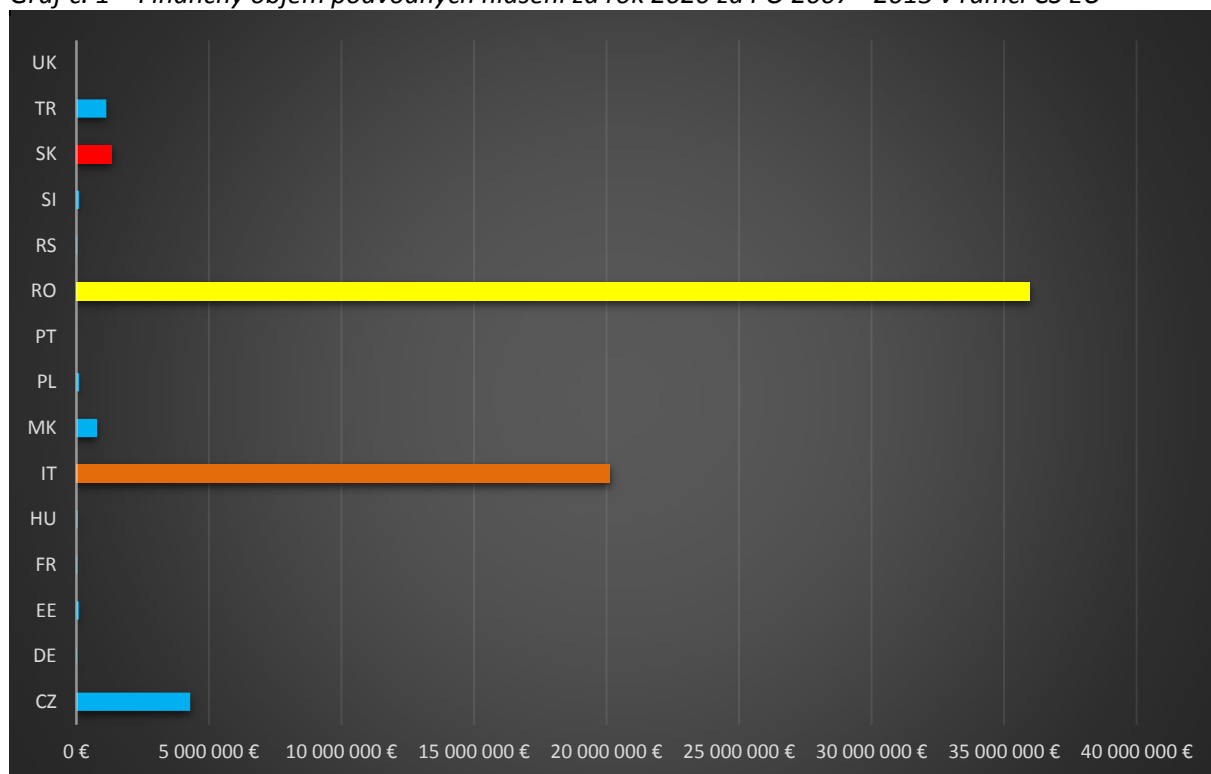
Program	Počet	Suma za EÚ zdroj	Suma za ŠR zdroj	Celková suma
OP BK	1	218 216,20	25 672,49	243 888,69

Program	Počet	Suma za EÚ zdroj	Suma za ŠR zdroj	Celková suma
OP KaHR	7	624 083,76	73 421,62	697 505,38
OP V	1	44 508,06	5 236,61	49 744,67
Celkový súčet	9	886 808,02	104 330,72	991 138,74

Zdroj: IMS

Na základe štatistík, ktoré nám IMS v rámci novej funkcionality ponúka, máme k dispozícii porovnanie SR s ostatnými ČŠ EÚ a ďalšími štátmi, ktoré sú prijímateľmi finančných prostriedkov z rozpočtu EÚ¹⁴. Z nižšie uvedeného grafu č. 1 vyplýva, že SR neevidovala v IMS za rok 2020 extrémny finančný objem podvodných hlásení.

Graf č. 1 – Finančný objem podvodných hlásení za rok 2020 za PO 2007 - 2013 v rámci ČŠ EÚ

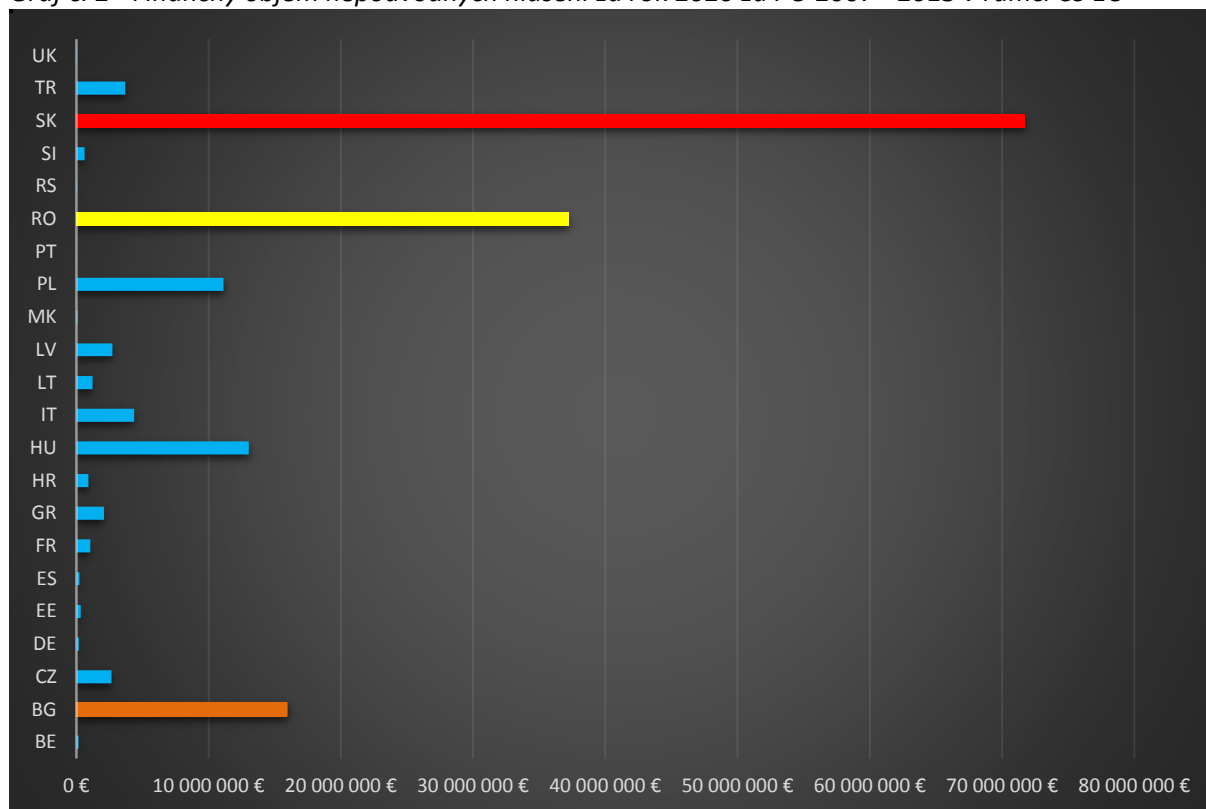

Zdroj: IMS – Statistics Tool

Z porovnania v grafe č. 2 vyplýva, že SR dominuje v objeme evidovaných nepodvodných hlásení za rok 2020, aj napriek tomu, že počtom neprevyšuje ostatné ČŠ.

¹⁴ Výstup z IMS bol exportovaný dňa 07. 04. 2021 a nachádzajú sa v ňom údaje evidované v rámci projektov EŠIF, PO 2007 - 2013.

Graf č. 2 - Finančný objem nepodvodných hlásení za rok 2020 za PO 2007 - 2013 v rámci ČŠ EÚ

Zdroj: IMS – Statistics Tool

Typ nezrovnalostí (T)

Pre správne zatriedenie jednotlivých prípadov nezrovnalostí podľa vecnej kvalifikácie nezrovnalostí na účely sledovania nezrovnalostí OLAF-om a monitorovania vývoja nezrovnalostí na národnej úrovni sa využíva **typológia nezrovnalostí**¹⁵ a **kódovník OLAF** vypracované OLAF-om. K jednotlivým nezrovnalostiam sú často pridelené viaceré typy v zmysle kódovníka. Najčastejšie použitým typom nezrovnalostí pri iniciálnych hláseniach v roku 2020 za PO 2007 - 2013 bol T90 Ďalšie nezrovnalosti. Išlo o všetky iniciálne nezrovnalosti OP KaHR (15). Tento typ by sa mal využívať iba ojedinele, v prípadoch, kedy nie je možné pridelenie relevantného T. Na základe takýchto údajov nie je možné presnejšie určiť, o aký typ nezrovnalosti ide (pri analytických činnostiach je nutné pracne získavať bližšie informácie z popisu nezrovnalosti, resp. modusu operandi v IMS).

Tabuľka č. 8 – Typ iniciálnych hlásení za rok 2020 PO 2007 – 2013

v počte

Program	T11 Žiadosť	T11 (Žiadosť) T16 (Akcia nekonanie)	T16 Akcia (nekonanie)	T40 Porušenie predpisov VO	T90 Ďalšie nezrovnalosti	Počet
OP BK	2	0	0	0	0	2
OP KaHR	0	0	0	0	15	15
OP VaV	4	0	1	1	0	6
OP D	0	0	0	4	0	4

¹⁵ Systém IMS rozlišuje hlavnú „kategóriu nezrovnalosti“ (napr. T40) a nižšiu úroveň „typ nezrovnalosti“ (napr. T40/18).

Program	T11 Žiadosť	T11 (Žiadosť) T16 (Akcia nekonanie)	T16 Akcia (nekonanie)	T40 Porušenie predpisov VO	T90 Ďalšie nezrovnalosti	Počet
OP V	2	0	0	0	0	2
ROP	6	1	0	0	0	7
Celkový súčet	14	1	1	5	15	36

Zdroj: IMS

Aktualizácie nezrovnalostí

Aktualizácie hlásení PO 2007 - 2013 boli v roku 2020 vykonané, okrem iného, aj z dôvodu vrátenia finančných prostriedkov prijímateľmi a vysporiadaním veľkého objemu systémových nezrovnalostí z úrovne jednotlivých ministerstiev ako RO (81 384 042,90 EUR). Je to 8-krát viac, ako to bolo v roku 2019 (10 005 053,46 EUR).

Tabuľka č. 9 – Vrátené finančné prostriedky v IMS za PO 2007 - 2013

v EUR

Fond/Program	Počet	Suma za EÚ zdroj	Suma za ŠR zdroj	Celková suma
KF	1	21 150,81	2 488,33	23 639,14
OP ŽP	1	21 150,81	2 488,33	23 639,14
ERDF	58	60 781 998,10	10 779 489,44	71 561 487,54
OP KaHR	11	27 860 641,11	4 708 585,55	32 569 226,66
OP VaV	8	1 064 370,34	187 830,05	1 252 200,39
OP TP	10	5 564 121,10	1 302 436,24	6 866 557,34
OP Z	24	25 852 054,14	4 528 777,42	30 380 831,56
ROP	5	440 811,41	51 860,18	492 671,59
ESF	20	8 380 002,36	1 418 913,86	9 798 916,22
OP ZaSI	20	8 380 002,36	1 418 913,86	9 798 916,22
Celkový súčet	79	69 183 151,27	12 200 891,63	81 384 042,90

Zdroj: IMS

V IMS bolo ku dňu 18. 03. 2021 **otvorených ešte 852** prípadov s celkovou zostatkovou sumou **620 954 330,62 EUR**, čo predstavuje pokles približne o jednu tretinu voči roku 2019 (v roku 2019 bola zostatková suma 909 138 964,59 EUR).

Tabuľka č. 10 - Zostatky v IMS za PO 2007 - 2013

v EUR

Za zdroj EÚ	Za zdroj ŠR SR	Celková suma
529 326 089,32	91 626 894,50	620 954 333,62

Zdroj: IMS

3.2.4 Programové obdobie 2014 - 2020

K 31. 12. 2020 bolo kontrahovanie finančných prostriedkov EŠIF¹⁶ vo výške **11,11 mld. EUR**, čo predstavuje **80,70 %** z alokácie na PO 2014 – 2020 (za zdroje EÚ). Stav čerpania k tomuto dátumu je na úrovni 5,47 mld. EUR za EÚ zdroj, čo predstavuje 39,70 % alokácie na PO 2014 – 2020.¹⁷

Vo väzbe na rok 2020 bolo reportovaných na OLAF **170 iniciálnych hlásení za PO 2014 – 2020**, z toho bolo 8 prípadov zrušených, 18 prípadov uzatvorených a zvyšok, t. j. 144 prípadov v celkovej sume 121 290 356,59 EUR (105 829 473,09 EUR za zdroj EÚ) evidujeme v IMS ako otvorené.

Najvyšší počet iniciálnych hlásení bol v IMS za rok 2020 evidovaných v rámci **OP II (47)**. Rovnako bol za tento OP v IMS nahlásený **najväčší finančný objem nezrovnalostí**, celkovo za 89 347 757,80 EUR, čo predstavuje až 73,7 % celkového objemu nahlásených iniciálnych nezrovnalostí.

Za OP FEAD a AMIF boli reportované iba nulové hlásenia. Za PS INTERACT III nevznikla žiadna nezrovnalosť, ktorá by podliehala nahlasovacej povinnosti na OLAF.

Tabuľka č. 11 - Iniciálne prípady v IMS za rok 2020 PO 2014 - 2020

v EUR

Fond/Program	Počet	Suma za EÚ zdroj	Suma za ŠR zdroj	Celková suma
KF	27	64 354 123,60	10 886 245,71	75 240 369,31
OP II (časť II)	7	59 630 365,82	10 451 086,98	70 081 452,80
IROP ¹⁸	1	412 814,18	72 849,57	485 663,75
OP KŽP	19	4 310 943,60	362 309,16	4 673 252,76
ERDF	85	34 387 174,14	3 294 321,44	37 681 495,58
OP II (časť II)	40	17 464 694,72	1 801 610,28	19 266 305,00
IROP	15	7 458 831,75	959 946,74	8 418 778,49
Interreg V-A SK-AT	1	35 026,36	2 060,37	37 086,73
Interreg V-A SK-ČR	2	148 027,07	17 414,95	165 442,02
OP IZ	13	992 426,25	116 756,02	1 109 182,27
OP KŽP	10	6 993 443,16	297 372,94	7 290 816,10
OP II (časť Val)	2	841 153,33	-	841 153,33
OP TP	2	453 571,50	99 160,14	552 731,64
ESF	32	7 088 175,35	1 280 316,35	8 368 491,70
OP EVS	3	111 687,61	25 524,89	137 212,50
OP IZ	29	6 976 487,74	1 254 791,46	8 231 279,20
Celkový súčet	144	105 829 473,09	15 460 883,50	121 290 356,59

Zdroj: IMS

Kvalifikácia nezrovnalostí

Z celkového počtu 144 iniciálnych hlásení, reportovaných na OLAF v roku 2020 za PO 2014 - 2020 prostredníctvom IMS, bolo nahlásených **113 nepodvodných hlásení (IRQ2)** a **31 podvodných (IRQ3)**. Preukázaný podvod (IRQ5) nebol hlásený.

¹⁶ Bez PRV a OP RH.

¹⁷ Zdroj: Informácia o stave implementácie EŠIF v PO 2014 - 2020 k 31. 12. 2020, str. 10 a 11.

¹⁸ Chybný údaj v IMS. Ide o OP II. Oprava v IMS dňa 18. 05. 2021.

Tabuľka č. 12 - Kvalifikácia iníciaľných prípadov v IMS za rok 2020 PO 2014 – 2020

v počte

Fond	KF	ERDF	ESF	SPOLU
Kvalifikácia				
IRQ2	21	79	13	113
IRQ3	6	6	19	31
IRQ5	0	0	0	0
Celkový súčet	27	85	32	144

Zdroj: IMS

Najvyšší počet (44), ako aj najväčší finančný objem (88 010 229,48 EUR) **nepodvodných iníciaľných hlásení (IRQ2)** vo väzbe na rok 2020 za PO 2014 - 2020 bolo reportovaných na EK v rámci **OP II**.

Tabuľka č. 13 – Nepodvodné iníciaľne hlásenia za rok 2020 PO 2014 - 2020

v EUR

Program	Počet	Suma za EÚ zdroj	Suma za ŠR zdroj	Celková suma
OP II (časť II)	44	75 757 532,22	12 252 697,26	88 010 229,48
IROP	15	6 613 056,78	810 692,35	7 423 749,13
Interreg V-A - SK-AT	1	35 026,36	2 060,37	37 086,73
Interreg V-A - SK-ČR	2	148 027,07	17 414,95	165 442,02
OP EVS	1	34 375,74	9 370,26	43 746,00
OP ĽZ	24	6 979 717,04	1 223 018,90	8 202 735,94
OP KŽP	23	8 855 108,38	371 531,69	9 226 640,07
OP II (časť Val)	1	192 533,33	0,00	192 533,33
OP TP	2	453 571,50	99 160,14	552 731,64
Celkový súčet	113	99 068 948,42	14 785 945,92	113 854 894,34

Zdroj: IMS

Podvodné hlásenia (IRQ3) boli v roku 2020 v najvyššej miere hlásené za **OP ĽZ (18)**. Objemovo dominoval v roku 2020 **OP KŽP** v celkovej sume 2 737 428,79 EUR (2 449 278,38 EUR za zdroj EÚ).

Tabuľka č. 14 – Podvodné iníciaľne hlásenia za rok 2020 PO 2014 - 2020

v EUR

Program	Počet	Suma za EÚ zdroj	Suma za ŠR zdroj	Celková suma
OP II (časť II)	3	1 337 528,32	0,00	1 337 528,32
IROP	1	1 258 589,15	222 103,96	1 480 693,11
OP EVS	2	77 311,87	16 154,63	93 466,50
OP ĽZ	18	989 196,95	148 528,58	1 137 725,53
OP KŽP	6	2 449 278,38	288 150,41	2 737 428,79
OP II (časť Val)	1	648 620,00	0,00	648 620,00
Celkový súčet	31	6 760 524,67	674 937,58	7 435 462,25

Zdroj: IMS

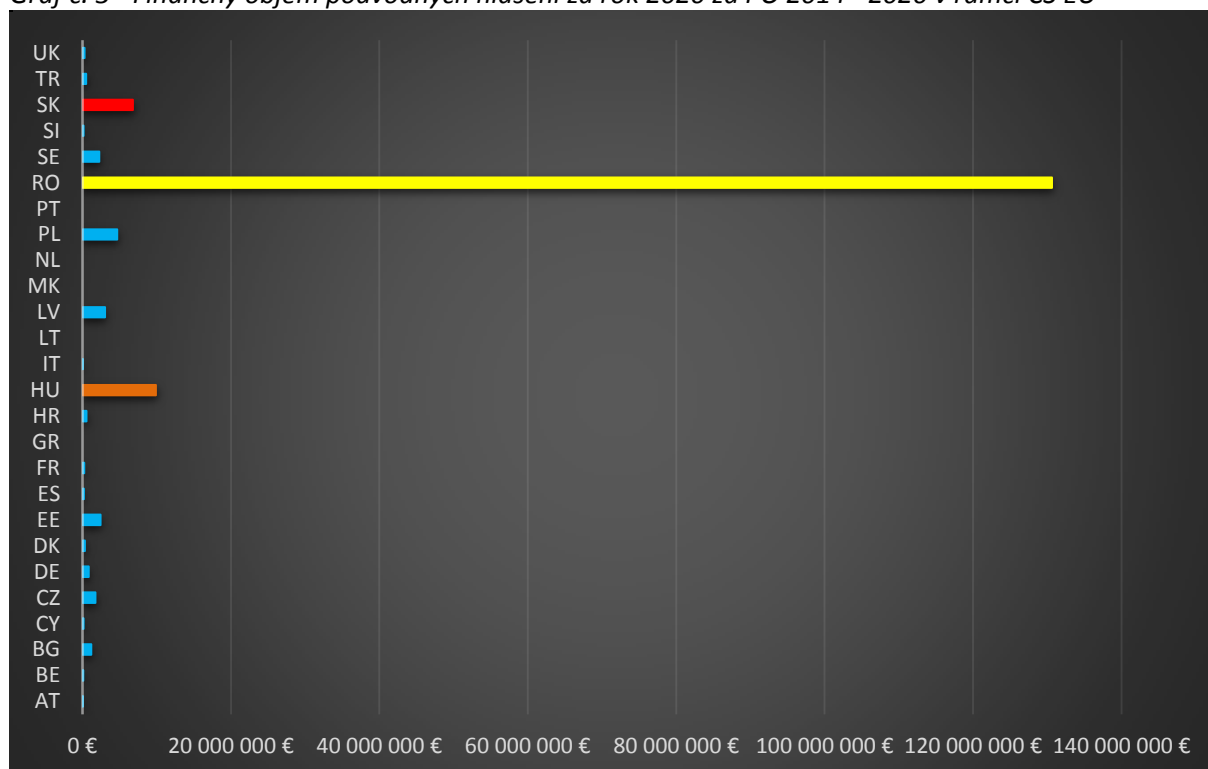
Tabuľka č. 15 - Podvodné nezrovnalosti s najväčším finančným objemom za rok 2020

Program	Suma za zdroj EÚ v EUR	Stav nezrovnalosti	Orgán, ktorý zistil nezrovnalosť	Popis nezrovnalosti
IROP	1 258 589,15	Počiatkové preverovanie s finančným dopadom	Orgán auditu	Podnet zaslaný na NAKA. Podozrenie na konflikt záujmov medzi verejným obstarávateľom a víťazným uchádzačom.
OP II	962 445,00	Počiatkové preverovanie s finančným dopadom	Orgán auditu (Úrad vládneho auditu)	Podnet zaslaný na NAKA. Podozrenie zo spáchania trestného činu machinácie pri VO a verejnej dražbe v zmysle § 266 ods. 1 zákona č. 300/2005 Z.z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov.
OP KŽP	695 728,80	Počiatkové preverovanie s finančným dopadom	RO	Podnet zaslaný na NAKA. Podozrenie z machinácií pri VO a verejnej dražbe.

Zdroj: IMS/ITMS2014+

Na základe štatistík v IMS máme k dispozícii porovnanie SR s ostatnými ČŠ EÚ a ďalšími štátmi, ktoré sú prijímateľmi finančných prostriedkov z rozpočtu EÚ¹⁹ aj pre PO 2014 - 2020. Z nižšie uvedeného grafu č. 3 vyplýva, že SR evidovala v IMS za rok 2020 mierne zvýšený finančný objem podvodných hlásení.

Graf č. 3 - Finančný objem podvodných hlásení za rok 2020 za PO 2014 - 2020 v rámci ČŠ EÚ

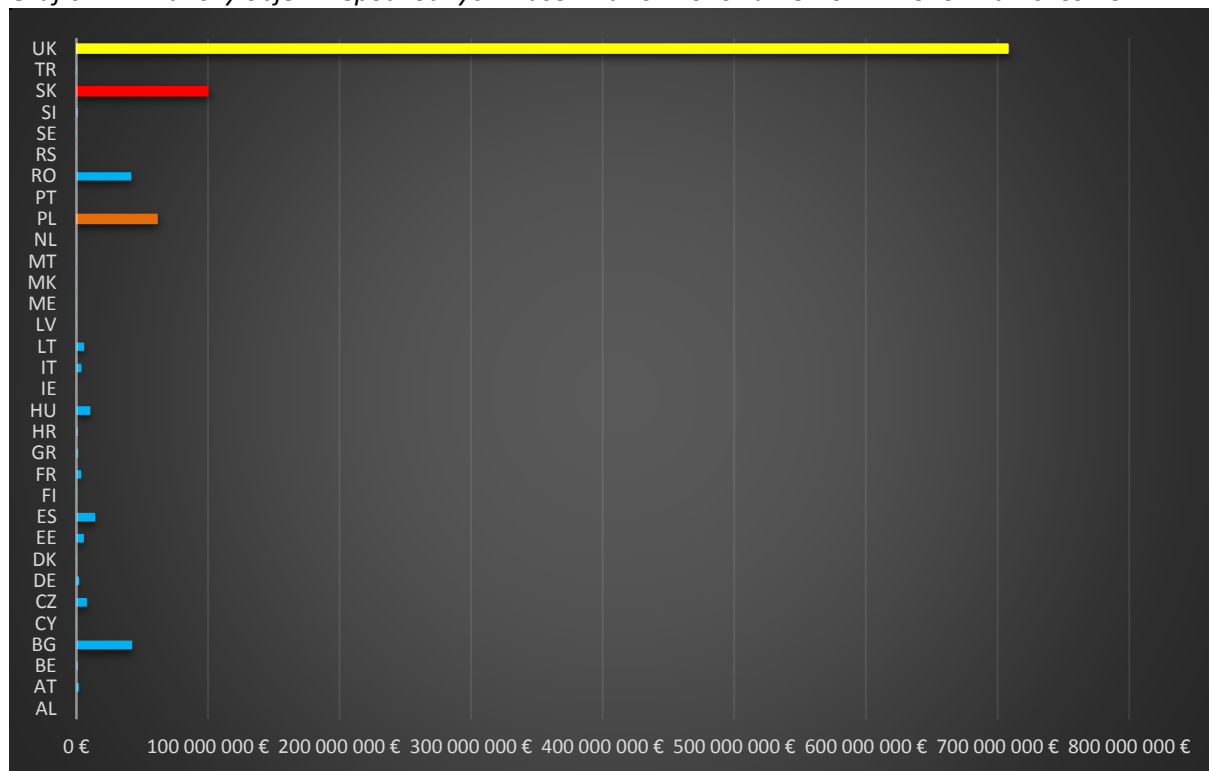

Zdroj: IMS – Statistics Tool

¹⁹ Výstup z IMS bol exportovaný dňa 07. 04. 2021 a nachádzajú sa v ňom údaje evidované v rámci projektov EŠIF, PO 2014 - 2020.

Rovnako ako v štatistikách porovnávajúcich ostatné ČŠ a SR za PO 2007 - 2013, aj v PO 2014 - 2020 sa ukazuje evidencia nepodvodných hlásení v zmysle objemu finančných prostriedkov ako pomerne vysoká (graf č. 4).

Graf č. 4 - Finančný objem nepodvodných hlásení za rok 2020 za PO 2014 - 2020 v rámci ČŠ EÚ

Zdroj: IMS – Statistics Tool

Typ nezrovnalostí (T)

Najčastejšie použitým T pri iniciálnych hláseniach v roku 2020 za PO 2014 - 2020 bol T40 – Porušenie predpisov týkajúcich sa verejného obstarávania (78); to svedčí o pretrvávajúcich problémoch a rizikách pri VO. Približne 36 % z celkového počtu hlásení s T40 bolo evidovaných v rámci OP II (28).

V tomto roku bol aj výrazne menej používaný typ T90, čo z hľadiska možného použitia pri analytických výstupoch hodnotíme kladne.

Tabuľka č. 16 – Typ iniciálnych hlásení za rok 2020 PO 2014 – 2020

v počte

Program	T11 Žiadosť	T12 Prijímateľ	T13 Účty a záznamy	T14 Doklady	T15 Produkt, druh a/alebo krajina	T16 Akcia - (nekonanie)	T17 Preprava	T40 Porušenie predpisov VO	T90 Ďalšie nezrovnalosti	Počet
OP II (časť II)	7	1	3	0	0	1	0	28	7	47
IROP	2	2	0	0	0	0	0	12	0	16

Program	T11 Žiadosť	T12 Prijímateľ	T13 Účty a záznamy	T14 Doklady	T15 Produkt, druh a/alebo krajina	T16 Akcia - (nekonanie)	T17 Preprava	T40 Porušenie predpisov VO	T90 Ďalšie nezrovnalosti	Počet
Interreg V-A - SK-AT	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
Interreg V-A - SK-ČR	0	0	0	0	0	0	0	2	0	2
OP EVS	0	0	0	2	0	0	0	1	0	3
OP LZ	1	0	0	1	7	14	0	14	5	42
OP KŽP	2	0	0	2	1	0	1	19	4	29
OP II (časť Val)	1	0	0	0	0	0	0	0	1	2
OP TP	0	0	0	0	0	0	0	2	0	2
Celkový súčet	13	4	3	5	8	15	1	78	17	144

Zdroj: IMS

Aktualizácie nezrovnalostí

PO 2014 - 2020 je charakteristické tým, že k vysporiadaniu finančných prostriedkov na národnej úrovni dochádza nasledovne:

- Ministerstvo financií SR - CO požiada príslušný RO o zabezpečenie finančného vysporiadania individuálnych nezrovnalostí alebo systémových nezrovnalostí s dlžníkom RO/SO, ktoré boli trvalo stiahnuté v ŽoP na EK/Účtoch za predchádzajúci účtovný rok, a to v lehote do 3 mesiacov odo dňa schválenia Účtov v systéme SFC²⁰ zo strany EK. V prípade, ak nedôjde k úhrade nezrovnalostí v zmysle požiadavky MF SR, vysporiadanie nezrovnalostí sa uskutoční na základe rozhodnutia ministra financií viazaním rozpočtových prostriedkov v súlade s § 18 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy.

Znamená to, že v tomto PO dochádza k postupnému vysporiadaniu nezrovnalostí na ročnej báze, čo oproti predchádzajúcim PO znamená jednoznačný pokrok.

V roku 2020 bolo spolu vrátených 16 535 654,94 EUR. Takmer polovica finančných prostriedkov putovala z OP LZ, a to celkovo 8 121 298,05 EUR.

Tabuľka č. 17 - Vrátené finančné prostriedky v IMS za PO 2014 - 2020

v EUR

Fond/Program	Počet	Suma za EÚ zdroj	Suma za ŠR zdroj	Celková suma
KF	8	2 227 085,38	322 857,32	2 549 942,70
OP II (časť II)	3	1 034 403,87	182 541,87	1 216 945,74
OP KŽP	5	1 192 681,51	140 315,45	1 332 996,96
ERDF	32	4 702 043,98	1 162 370,21	5 864 414,19

²⁰ Elektronický systém na výmenu dát s EK.

Fond/Program	Počet	Suma za EÚ zdroj	Suma za ŠR zdroj	Celková suma
OP II (časť II)	6	2 780 428,56	875 122,91	3 655 551,47
IROP	10	691 263,58	122 756,59	814 020,17
OP ĽZ	5	249 173,12	29 314,49	278 487,61
OP KŽP	8	665 834,16	75 022,07	740 856,23
OP II (časť Val)	1	99 444,01	20 376,00	119 820,01
OP TP	2	215 900,55	39 778,15	255 678,70
ESF	11	6 885 561,72	1 235 736,33	8 121 298,05
OP ĽZ	11	6 885 561,72	1 235 736,33	8 121 298,05
Celkový súčet	51	13 814 691,08	2 720 963,86	16 535 654,94

Zdroj: IMS

3.2.5 Opatrenia v boji s pandémiou COVID-19²¹

V nadväznosti na krízu v dôsledku pandémie COVID-19 na Slovensku vláda SR uznesením č.257/2020 zo dňa 28. apríla 2020 schválila realokáciu nezazmluvnených finančných prostriedkov EŠIF na **opatrenia v boji proti pandémie COVID-19** a na zmierňovanie jej následkov **v celkovej výške 1,105 mld. EUR. K 31. 12. 2020 bolo na COVID opatrenia vo výzvach a vyzvaniach sprístupnených 1,116 mld. EUR (100,99 %), zazmluvnených 968,28 mil. EUR (87,62 %) a vyčerpaných 342,86 mil. EUR (31,03 %).**²²

Tieto výzvy/vyzvania boli vyhlásené v rámci OP ĽZ, IROP, OP II a PRV.

V rámci OP ĽZ bolo posúdených 8 výziev/vyzvaní v celkovej alokácii 554 mil. EUR a zameriavali sa najmä na podporu inkluzívneho vzdelávania v materských školách a základných a stredných školách, rovnako aj na podporu činností zameraných na riešenie nepriaznivých situácií súvisiacich s ochorením COVID-19 v MRK spojených s poradenstvom a prevenciou.

V rámci IROP boli posúdené tri výzvy/vyzvania v celkovej alokácii 68,5 mil. EUR, ktoré sa zameriavali na zníženie dopadov pandémie COVID-19, posilnenie kapacít zdravotníckeho systému a ochranu verejného zdravia.

V rámci OP II bolo alokovaných 80 mil. EUR na podporu mobilizácie a využitia potenciálu výskumných inštitúcií na boj s pandémiou.

V rámci PRV bola pomoc vo výške 14,7 mil. EUR zameraná na pomoc pre poľnohospodárov a MSP, ktorí boli najviac zasiahnutí krízou spôsobenou COVID-19.²³

Ďalším opatrením na eliminovanie dopadov pandémie je **3. balíček podpory EK - REACT-EU** v celkovej hodnote približne **780 mil. EUR**, o ktorú sa navýši finančná obálka PO 2014 – 2020. V zmysle materiálu č. UV-20294/2020, ktorý vláda SR vzala na vedomie na zasadnutí dňa 23. septembra 2020, má byť použitie finančných prostriedkov z REACT-EU, zamerané najmä na podporu aktivít na udržanie a vytváranie pracovných miest a pokračovanie poskytovania sociálnych služieb občanom. Pomoc má byť poskytnutá aj regiónom vo forme financovania zelených

²¹ IMS je živý systém. Informácie sa v ňom priebežne menia/aktualizujú. Aj z tohto dôvodu sú v časti 3.2.5 mierne odchýlky, nakoľko reporty boli sťahované z IMS s rozdielom jedného mesiaca.

²² Zdroj: Informácia o stave implementácie EŠIF v PO 2014 - 2020 k 31. 12. 2020, str. 3.

²³ Zdroj: Informácia o stave implementácie EŠIF v PO 2014 - 2020 k 31. 12. 2020, str. 6.

aktivít (cyklotrasy, zelená infraštruktúra) a podpora bude smerovať aj na zatepľovanie bytových domov a zvýšenie kapacít základných škôl. V rámci boja s pandemiou budú finančne podporení zamestnanci v prvej línii ako sú zdravotníci alebo policajti. Keďže súčasná kríza má za následok aj zvyšovanie počtu najodkázanejších osôb, pomoc z REACT-EU bude smerovať aj na pokračovanie distribúcie potravinových a hygienických balíčkov pre tieto osoby. Tieto aktivity bude možné realizovať navýšením alokácie v štyroch OP: OP ĽZ, IROP, OP EVS a OP FEAD.²⁴

Zjednodušovanie vybraných procesov sa v roku 2020 týkalo najmä IROP, a to vzhľadom na skutočnosť, že v čase keď nastúpila nová vláda, bol stav čerpania v rámci IROP kritický, nakoľko do konca roka 2020 ostávalo vyčerpať viac ako 177 mil. EUR.²⁵

Doposiaľ boli v národnom systéme (ITMS2014+) evidované iba **tri nezrovnalosti v súvislosti s covid opatreniami** v celkovej sume vyše 26 mil. EUR, avšak ani jedna nezrovnalosť nebola hlásená na OLAF. Jedna nezrovnalosť nespádala pod nahlasovaciu povinnosť (pod 10 000,00 EUR za zdroj EÚ). Druhú nezrovnalosť nahlásil prijímateľ na RO (neoprávnené výdavky) a z tohto dôvodu jej bola priradená výnimka z nahlasovania (typu b)) na EK. V prípade najobjemnejšej nezrovnalosti (za takmer 26 mil. EUR) išlo o technickú nezrovnalosť. Takáto nezrovnalosť nie je predmetom oznamovacej povinnosti na OLAF v zmysle platnej EÚ a SR legislatívy. V tejto konkrétnej nezrovnalosti došlo k dočasnému vylúčeniu výdavkov z dôvodu prekročenia alokácie. Výdavky budú deklarované EK v záverečných účtoch.

3.3 Spoločná poľnohospodárska politika za rok 2020

Za posledných 50 rokov bola SPP najdôležitejšou spoločnou politikou EÚ. To vysvetľuje, prečo tvorí veľkú časť rozpočtu EÚ, hoci v posledných rokoch percentuálny podiel neustále klesá. SPP je financovaná z dvoch fondov: Európsky poľnohospodársky záručný fond (EPZF/EAGF²⁶) a Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka (EPFRV/EAFRD).

Podľa základných pravidiel finančného riadenia SPP je EK zodpovedná za riadenie EPZF a EPFRV. EK však neuskutočňuje platby príjemcom. V súlade so zásadou zdieľaného hospodárenia je táto úloha delegovaná na členské štáty, ktoré sami pracujú prostredníctvom národných alebo regionálnych platobných agentúr (v prípade SR je to PPA). Platobné agentúry však nie sú zodpovedné len za platby príjemcom. Predtým sa musia sami alebo prostredníctvom delegovaných orgánov ubezpečiť o oprávnenosti žiadostí o pomoc.²⁷

²⁴ Zdroj: Informácia o stave implementácie EŠIF v PO 2014 - 2020 k 31. 12. 2020, str. 22.

²⁵ Zdroj: Informácia o stave implementácie EŠIF v PO 2014 - 2020 k 31. 12. 2020, str. 25.

²⁶ Európsky poľnohospodársky usmerňovací a záručný fond/European Agricultural Guidance and Guarantee Fund (EPUZF/EAGGF) od roku 2007 neexistuje. Bol rozdelený na dva samostatné fondy – EPZF a EPFRV. Z **EPFRV** bol financovaný Program rozvoja vidieka 2007 – 2013 a je financovaný Program rozvoja vidieka 2014 - 2020. Každý z programov bol/je rozdelený na tzv. „projektové“ a „neprojektové opatrenia“. Pri „projektových opatreniach“ sa uzatvára zmluva o poskytnutí NFP. Pri „neprojektových opatreniach“ žiadateľ podá žiadosť. V prípade, že žiadateľ spĺňa kritériá pre vyplatenie podpory, táto mu je vyplatená. Teda pri „neprojektových opatreniach“ nie je medzi PPA a žiadateľom uzatvorená zmluva o poskytnutí NFP. Z **EPZF** sú vyplácané „priame platby a trhové opatrenia“. Čerpanie sa eviduje kumulatívne.

²⁷ Výdavky platobných agentúr uhradí EK členskými štátmi v prípade EPZF na mesačnej báze a v prípade EPFRV štvrťročne.

Napriek tomu, že fondy, ktoré podporujú rybné hospodárstvo patria k EŠIF, v podmienkach SR je jeho RO MPaRV SR a platobnou agentúrou PPA. Cieľom OP RH je trvalo udržateľný rozvoj rybolovu a akvakultúry, čím dopĺňa SPP.

3.3.1 Programové obdobie 2004 - 2006

Za PO 2004 - 2006 neboli v roku 2020 vrátené žiadne finančné prostriedky.

V IMS je ku dňu 08. 04. 2021 otvorených ešte **7 prípadov so zostatkovou sumou 778 141,28 EUR.**

Tabuľka č. 18 - Zostatky v IMS za PO 2004 - 2006

v EUR

Fond	Za zdroj EÚ	Za zdroj ŠR	Celková suma
EPZF	627 014,94	151 126,34	778 141,28

Zdroj: IMS

3.3.2 Programové obdobie 2007 - 2013

Výška neprojektovej časti za EPFRV PO 2007 - 2013 predstavovala k 31. 12. 2020 za zdroj EÚ sumu 1 019 910 806,78 EUR. Projektová časť za EPFRV PO 2007 - 2013 predstavovala k 31. 12. 2020 za zdroj EÚ sumu 1 367 873 409,77 EUR.²⁸

Celková alokácia EFRH pre PO 2007 - 2013 predstavovala sumu 18 327 354,72 EUR (13 560 749,29 EUR za zdroje EÚ), z toho bolo k 31. 12. 2020 vyčerpaných 14 129 496,02 EUR (10 489 027,66 EUR za zdroj EÚ).²⁹

Za EPZF bolo k dátumu 31. 12. 2020 vyčerpaných spolu 2 080 582 841,6 EUR.³⁰

V roku 2020 bolo za PO 2007 - 2013 v IMS evidovaných 6 iníciaľných hlásení, z toho 4 sú doposiaľ otvorené; ich celkový objem predstavuje 923 958,53 EUR. Jeden prípad PRV má pridelenú kvalifikáciu IRQ3. Išlo o podnet, ktorý bol zaslaný na GP SR po vykonanej finančnej kontrole na mieste zo strany PPA. Aktuálne prebieha proces prípravy správneho konania, nakoľko prijímateľ zaslaný k doručenej žiadosti o vysporiadanie finančných vzťahov v súvislosti so zistenou nezrovnalosťou námietku, ktorou namietal neplatnosť odstúpenia od Zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku, ako aj vykonanie finančnej kontroly na mieste.

Tabuľka č. 19 - Iníciaľne prípady v IMS za rok 2020 PO 2007 - 2013

v EUR

Fond/Program	Počet	Suma za EÚ zdroj	Suma za ŠR zdroj	Celková suma
EPFRV	3	602 480,95	200 827,00	803 307,95
PRV	3	602 480,95	200 827,00	803 307,95
EFRH	1	90 487,92	30 162,66	120 650,58
OP RH	1	90 487,92	30 162,66	120 650,58
Celkový súčet	4	692 968,87	230 989,66	923 958,53

Zdroj: IMS

²⁸ Zdroj: PPA

²⁹ Zdroj: PPA

³⁰ Zdroj: PPA

Vrátené finančné prostriedky

Za PO 2007 - 2013 boli v roku 2020 v rámci **SPP vrátené finančné prostriedky vo výške 348 816,12 EUR** a celkovo bolo uzatvorených 9 prípadov. V troch prípadoch došlo k uzatvoreniu prípadu, avšak bez vymoženej sumy (suma nevymožiteľná).

Tabuľka č. 20 – Vrátené finančné prostriedky v IMS za PO 2007 - 2013

v EUR

Fond/Program	Počet	Suma za EÚ zdroj	Suma za ŠR zdroj	Celková suma
EPFRV	8	208 546,70	81 769,97	290 316,67
PRV	8	208 546,70	81 769,97	290 316,67
EFRH	1	43 874,59	14 624,86	58 499,45
OP RH	1	43 874,59	14 624,86	58 499,45
Celkový súčet	9	252 421,29	96 394,83	348 816,12

Zdroj: IMS

V IMS je ku dňu 08. 04. 2021 otvorených ešte **106 prípadov so zostatkovou sumou 23 050 960,57 EUR** (17 354 692,62 EUR za zdroj EÚ).

Tabuľka č. 21 – Zostatky v IMS za PO 2007 - 2013

v EUR

Program	Počet	Suma za EÚ zdroj	Suma za ŠR zdroj	Celková suma
OP RH	5	410 553,19	136 851,12	547 404,31
PRV	92	16 317 919,64	5 552 549,19	21 870 468,83
Priame platby	9	626 219,79	6 867,64	633 087,43
Celkový súčet	106	17 354 692,62	5 696 267,95	23 050 960,57

Zdroj: IMS

3.3.3 Programové obdobie 2014 - 2020

Výška neprojektovej časti za **EPFRV** PO 2014 - 2020 predstavovala k 31. 12. 2020 za zdroj EÚ sumu 851 840 865,44 EUR. Projektová časť za EPFRV PO 2007 – 2013 predstavovala k 31. 12. 2020 za zdroj EÚ sumu 494 464 940,32 EUR.³¹

Celkový zdroj **ENRF** za PO 2014 - 2020 predstavoval sumu 5 478 662,53 EUR (4 128 064,36 EUR za zdroje EÚ), z toho bola k 31. 12. 2020 vyčerpaná celková suma 1 485 495,71 EUR (1 114 121,87 EUR za zdroj EÚ).³²

Za **EPZF** bolo k dátumu 31. 12. 2020 vyčerpaných spolu 3 031 961 528,09 EUR.³³

Celkový počet iníciaľných prípadov nahlásených do IMS za rok 2020 v oblasti poľnohospodárskej politiky bol **30**, z toho 13 prípadov bolo v priebehu roka uzatvorených a jeden zrušený. Doposiaľ zostáva otvorených 16 prípadov v celkovej sume **2 501 717,14 EUR** (2 276 775,59 EUR za zdroj EÚ).

³¹ Zdroj: PPA

³² Zdroj: PPA

³³ Zdroj: PPA

Tabuľka č. 22 - Iniciálne prípady v IMS za rok 2020 PO 2014 - 2020

v EUR

Fond/Program	Počet	Suma za EÚ zdroj	Suma za ŠR zdroj	Celková suma
EPFRV	10	1 264 348,26	163 668,04	1 428 016,30
PRV	10	1 264 348,26	163 668,04	1 428 016,30
EPZF	3	72 549,25	0,00	72 549,25
Priame platby	3	72 549,25	0,00	72 549,25
EPZF/EPFRV	2	870 853,99	38 265,49	909 119,48
Priame platby	2	870 853,99	38 265,49	909 119,48
ENRF	1	69 024,09	23 008,02	92 032,11
OP RH	1	69 024,09	23 008,02	92 032,11
Celkový súčet	16	2 276 775,59	224 941,55	2 501 717,14

Zdroj: IMS

Čo sa týka kvalifikácie iniciálnych prípadov, v roku 2020 bolo za PO 2014 - 2020 v IMS nahlásených spolu 13 nepodvodných hlásení a **tri podvodné. Preukázaný podvod (IRQ5) nebol hlásený na OLAF.**

Tabuľka č. 23 - Nepodvodné iniciálne prípady v IMS za rok 2020 PO 2014 – 2020

v počte

Program	Počet	Suma za EÚ zdroj	Suma za ŠR zdroj	Celková suma
Priame platby	2	199 402,31	14 010,03	213 412,34
PRV	10	1 264 348,26	163 668,04	1 428 016,30
OP RH	1	69 024,09	23 008,02	92 032,11
Celkový súčet	13	1 532 774,66	200 686,09	1 733 460,75

Zdroj: IMS

Podvodné hlásenia s kvalifikáciou IRQ3 v oblasti SPP boli identifikované v prípadoch priamych podpôr. Všetky boli zistené kontrolou na mieste a je v nich vedené trestné konanie.

Hlásenie s najväčším objemom bolo na OLAF zaslané v celkovej sume 741 317,44 EUR. Účastník konania podal v zákonnej lehote odvolanie, o ktorom bude rozhodovať v zmysle správneho poriadku druhostupňový odvolací orgán MPaRV SR. Nezrovnalosť vychádza z kontroly na mieste vykonanej v roku 2018. Účastník konania predložil falošné doklady, ktorými chcel doceliť vylúčenie finančných prostriedkov od platobnej agentúry napriek tomu, že evidentne nespĺňal podmienky poskytnutia podpory na kontrolované plochy. V predmetnom prípade je vedené trestné konanie.

Tabuľka č. 24 – Podvodné iniciálne prípady v IMS za rok 2020 PO 2014 – 2020

v EUR

Kvalifikácia/Program	Počet	Suma za EÚ zdroj	Suma za ŠR zdroj	Celková suma
IRQ3	3	744 000,93	24 255,46	768 256,39
Priame platby	3	744 000,93	24 255,46	768 256,39
IRQ5	0	0,00	0,00	0,00
Celkový súčet	3	744 000,93	24 255,46	768 256,39

Zdroj: IMS

Najčastejšie použitým T pri iníciaľných hláseniach v roku 2019 za PO 2014 - 2020 bol T15 - Produkt, druh a/alebo krajina a T16 – Akcia (nekonanie).

Tabuľka č. 25 – Typ iníciaľných hlásení za rok 2020 PO 2014 – 2020

v počte

Program	T11 Žiadosť	T14 Doklady	T15 Produkt, druh a/alebo krajina	T16 Akcia - (nekonanie)	T40 Porušenie predpisov VO	Počet
OP RH	0	0	0	0	1	1
Priame platby	0	1	4	0	0	5
PRV	2	2	0	4	2	10
Celkový súčet	2	3	4	4	3	16

Zdroj: IMS

Vrátené finančné prostriedky

V roku 2020 prišlo v **22 prípadoch k celkovému vysporiadaniu finančných prostriedkov v celkovej sume 871 533,85 EUR** (711 176,80 EUR).

Jedno hlásenie zostáva naďalej otvorené, nakoľko v tomto prípade prebieha trestné stíhanie. Suma nezrovnalosti je avšak v tomto prípade vysporiadaná.

Tabuľka č. 26 - Vrátené finančné prostriedky v IMS za PO 2014 - 2020

v EUR

Fond/Program	Počet	Suma za EÚ zdroj	Suma za ŠR zdroj	Celková suma
EPFRV	13	362 052,60	115 015,50	477 068,10
PRV	12	350 681,45	113 692,54	464 373,99
Neprojektové opatrenie	1	11 371,15	1 322,96	12 694,11
EPZF	6	167 529,88	15 623,32	183 153,20
Priame platby	6	167 529,88	15 623,32	183 153,20
EPZF/EPFRV	2	67 189,43	17 006,58	84 196,01
Priame platby	2	67 189,43	17 006,58	84 196,01
ENRF	1	114 404,89	12 711,65	127 116,54
OP RH	1	114 404,89	12 711,65	127 116,54
Celkový súčet	22	711 176,80	160 357,05	871 533,85

Zdroj: IMS

ZÁVER

- ✓ PO 2004 - 2006 a PO 2007 - 2013 sú z hľadiska čerpania už ukončené.
- ✓ V súvislosti s PO 2007 – 2013 sa evidencia nových nezrovnalostí neustále znižuje, avšak naďalej pretrváva zvýšený počet nepodvodných nezrovnalostí. V PO 2007 - 2013 máme otvorených 852 prípadov nezrovnalostí, ktoré sa nachádzajú v neukončenej fáze konania. Dovoľujeme si preto aj týmto **apelovať na zodpovedné orgány za riešenie nezrovnalostí** v rámci jednotlivých OP, aby pravidelne sledovali stav trestných konaní vo vzťahu k nezrovnalostiam a vyžiadavali od OČTK a súdov informácie z trestných konaní. Z dôvodu vysporiadania finančných prostriedkov je zároveň potrebné **zabezpečiť efektívne vymáhanie finančných prostriedkov, ako aj riadne a včasné uplatňovanie pohľadávky štátu**. Rovnako považujeme za dôležité venovať zvýšenú pozornosť Akčnému plánu k nezrovnalostiam (gestor MF SR), ktorého cieľom je zaktualizovanie nezrovnalostí o nové skutočnosti, čo v konečnom dôsledku má za následok ich postupné uzatváranie. Pri evidovaní nezrovnalostí odporúčame tiež používať čo najkonkrétnejší typ nezrovnalostí v zmysle kódovníka OLAF.
- ✓ Pre **PO 2014 - 2020** je už charakteristický modifikovaný spôsob sledovania nezrovnalostí, ktorý je založený na báze vykazovania prostredníctvom ročných účtov (ročné zúčtovanie pohľadávok voči EK). Oproti minulému PO ide o **výrazný posun k zabezpečeniu efektívneho vymáhania nezrovnalostí**, čo sa odzrkadľuje aj v rýchlom uzatváraní nahlásených prípadov v IMS. Z vyššie uvedených dôvodov považujeme PO 2014 - 2020 za menej rizikové. V rámci tohto PO máme 259 otvorených prípadov nezrovnalostí. Najvyšší nárast nezrovnalostí očakávame v najbližších rokoch, čo bude podobne ako v PO 2007 - 2013, súvisieť s nárastom čerpania v samotnom závere PO.
- ✓ Na základe záverov on-line pracovného stretnutia zaslalo ONÚ OLAF požiadavku na zriadenie prístupov do informačného systému PPA. Zabezpečenie prístupov do databáz PPA je v čase zvyšujúcej sa požiadavky na využívanie IS a prebiehajúcej informatizácie verejnej správy, nevyhnutnou súčasťou plnenia úloh orgánu zabezpečujúceho OFZ EÚ v SR, a to ako vo vzťahu k nahlasovaniu nezrovnalostí, tak aj v oblasti zefektívnenia komunikácie s EK (OLAF-om) a zlepšenia analytickej a monitorovacej činnosti. V rámci podvodných nezrovnalostí a pochybení identifikovaných v minulosti na PPA, vrátane výsledkov forenzného auditu vykonaného z poverenia MPaRV SR, sa nám javí **evidencia podvodných nezrovnalostí ako nízka**.
- ✓ Uznesením vlády SR č. 257/2020 zo dňa 28. 04. 2020 bol schválený materiál "Návrh opatrení financovaných z operačných programov európskych štrukturálnych a investičných fondov na boj s pandémiou COVID-19 a odstraňovanie a zmiernenie jej dôsledkov", ktorý má vo významnej miere prispieť k eliminovaniu dopadov pandémie na ekonomiku SR a opätovne ju naštartovať. Pri evidencii nezrovnalostí je preto nevyhnutná obozretnosť. Správnosť a úplnosť dát v národnej evidencii, bude predmetom hlbšieho sledovania zo strany EK.